

Berczeli

TISZABERCSEL KÖZSÉG
ÖNKORMÁNYZATÁNAK
HIVATALOS LAPJA

Ön a Berczeli Napló 108. számát tartja a kezében.

XIII. évfolyam 2. szám, 2008. május

NAPLÓ

A pünkösöd csodája

Nagy, izgatott boldogság gyermekeinknek nevet adni. Úgy gondoljuk, életüket és talán jövőjüket (hallottam: szülők úgy választanak nevet, hogy nemzetközi megfelelése is legyen) legyen képes meghatározni, milyen nevet adunk nekik. Amikor a nevek felvetődnek, meg-elevenednek előttünk a nevek hordozói, és a velük átélte pozitív vagy negatív tapasztalataink. Így van az, hogy minden névnek története van. Méghozzá személyes története.

Keresztnevünk mellett az is fontos, vajon Istenhez tartozunk-e?

Az Úristen és Fia, Jézus is adott nevet néhány embernek. Új neveket adtak, amik meghatározták a név viselőjének jövőjét. Így lett Jákóbból, a csalóbból – Izráel, a zsidó nép vezetője, Isten harcosa; vagy az arám Kéfásból a latin Petrus, kőszikla.

A pünkösöd a nyelvek és ezzel a nevek megértésének csodája. Hogyan is szól a pünkösdről a Szentírás? **„Még más szavakkal is Ielkükre beszélt, és így kérlelte őket: Szabaduljatok meg végre ettől az elfajult nemzedéktől! Akik pedig hittek a beszédének, megkeresztelkedtek, és azon a napon mintegy háromezer lélek csatlakozott hozzájuk.”** (elolvasható: Apostolok Cselekedetei 2,40-41)

1. A Szentlélek keresztség Isten behívása életünkbe, egy új világba való megérkezés.

- elegünk van e világból.

Péter prédikációja végén így kérleli hallgatóit: **„Szabaduljatok meg e elfajult nemzedéktől!”**

Milyen ismerős érzés. Minden, életének legnagyobb keserűségét átélő embernek ismerős életérzése. (Sokan, kik rendszeresen járnak templomba, legyenek azok fiatalok, vagy idősebbek, azok már átérték életük legnagyobb fájdalmát, keserűségét, és arra megoldást kaptak, amit komolyan is vettek...) Ki ne csalódott volna már emberekben, ennek a világnak nyomorúságos történéseiben? És ekkor vagy elhagyja magát az ember (és életét), vagy keres megoldást. Keresi a láthatón túlit, ami viszont

ugyanilyen valóságos.

- pünkösöd napján egy megtalálásról van szó.

Amikor keresztelünk valakit, akkor a mi emberi döntésünkhöz hívjuk a Mindenható, a szent jelenlétét. A keresztség szentség. A katolikus testvéreink 7 szentsége közül az egyik. Vagy ahogyan mi magyarosítottuk, „reformátusosítottuk”: sákramentum. Olyan sákramentum, amelyik előrevetíti a másikat: az úrvacsorát (aki keresztel, az a 2. kérdésben önként vállalja Isten és a gyülekezet jelenlévő tagjai előtt, hogy megkeresztelt gyermeke úgy lesz nevelve és neveltetve, hogy amikor eljön az ideje – 13 év – akkor önként fog konfirmálni, bérmálni) Sákramentumok hitünk szerint azok, amiket Jézus jelenléte köthető, és amikhez látható jegyek és jövőbeli ígéret is fűződik.

Ezek a sákramentumok a láthatóban egy láthatatlant vetítenek előre. A látható világ keserűsége közepette reményt adnak a láthatatlan valóságnak, és a láthatatlant látható jegyekkel hozza közel hozzánk. A tiszta víz = Krisztus vére. Ahogyan a víz lemossa a test szennytét, úgy mossa le Krisztus vére a lélek

szennytét a bűnt.

Ezért adhatott erőt az „egyszerű” keresztség Luthernek, mikor a láthatatlan, de tapasztalható ördög a kísértéseivel gyötörte. Krétával írta az asztalára a lelki kételyei közepette: „Baptizatus sum!” („Meg vagyok keresztelve!”)

Harcaink közepette az Isten mellénk tud állni. Ahogyan a bibliai Dániel is, aki élve jött ki az oroslánok verméből, vagy a tüzes kemencéből. A manapság egyik leggyakoribb magyar keresztnév hordozói, a mai Dániel megismerhetik, főleg falun élve, ezt a láthatatlan erőt, hiszen ott van a magban, amit a földbe rejtünk, és látszólag elvész. És jön a nappal és este, és a láthatatlan, az elveszett az meg csak nő. Így nő és terjeszkedik az Isten országa is (Márk evangéliuma 4,26-28).

- a Lélek általi keresztségben biztonságba helyezük gyermekeinket.

Lesz, mikor tőlünk független erők támadják kicsinyeinket. Már most is van sok olyan gondolat, melyről mi nem tudhatunk, de talán már most befolyásolják gyermekeink életét. Amikor keresztelünk, odavisszük gyermekeinket a min-

dent és mindenkit látó Atya elé, és belehelyezzük gyermekeinket abba a hatalmas seregbe, akik Krisztus nevéből lettek elnevezve keresztyének.

És megfogadjuk, hogy ez az aktus csak valaminek a kezdete. Mert úgy lesznek nevelve és neveltetve, hogy 13 évesen a gyülekezet színe előtt konfirmájanak, vagy bémáljanak, vagyis maguk tegyék le a „hűségesküt” (=konfirmáció) Jézus mellett. Ez az igazi biztonság! Egy életre, de legalább 13 évre mondunk ki valamit! Mai, rohanó, szavakat semmibe vevő világunkban már ez egy csoda!!! És biztonság...

2. Hittek Péter apostol beszédének.

- a legnagyobb csoda a szavak általi változás.

Talán a világ legnagyobb csodái nem is szemünk előtt történnek, hanem a fülünk hallatára. A Pünkösöd nyelvi és értelmi csoda. A szélrózsa minden tájáról páskát (nemzetük egyik legnagyobb pozitív katalizmáját, az egyiptomi szabadulást, sok természeti csodával „fűszerezve”) ünnepelni érkezők saját nyelvükön hallottak Arról, Aki megváltja életüket. Ez a váltás azt jelenti, hogy van Valaki, Akinek hatására világfájdalmuk, keserűségük egyszer 's mindenkorra valós megoldásra talál.

Egy egyszerű, iskolázatlan, ma úgy mondanánk falusi halászszeres csodálatosabbat mondott, mint megannyi addig hallott, sokat tanult, megannyi diplomával büszkélkedő városi rabbi. És még csak semmi szemléltetést sem használt. Mert belül a Lélek kiegészítette kinek-kinek lelki alkata szerint a hallottakat. Így „jelent meg” előttük Jézus. És ez elég volt. Hallani - és megszeretni.

- vannak mennyei szavak.

Vannak olyan mondatok, szavak, melyek mennyei töltéssel rendelkeznek. Nem lehet tudni, miért éppen azok a szavak, attól az embertől, de teremtő erővel rendelkeznek. A legjobb irányba visznek bennünket. A zsidók nem elméleti beállítottságúak. Hatott rájuk Péter beszéde. Nosza, akkor tegyünk is valamit! Megkérdezték, és Péter nem egyebet javasolt, mint a megkeresztelést. És az a 3000 ember, hallott, megkeresztelkedett, a gyülekezet tagjai lettek - és üdvözültek. Ezt a hitet vitték haza is.

- valami elhangzik, de nem vész el, hanem örökké maradandó lesz utána.

Erről szól a Pünkösöd. Erről szól Péter. Az első húsvéti prédikáció, az első pünkösödkor létrehozta az első gyülekezetet. Csoda. Szavak által. Szavak, melyek egyszerűek, érthetőek, de mennyei töltéssel rendelkeznek. És a menny felé taszítják az embert.

Erről szól Pilinkszkynek verse (Egy szenvedély margójára):

A tengerpartot járó kisgyerek mindig talál a kavicsok közt egyre, mely mindörökké fogva az övé, és soha senki másé nem is lenne.

Az elveszítetlent markolással! Egész szive a tenyerében lüktet, oly egyetlen egy kezében a kő, és vele ő is olyan egyedül lett.

Nem szabadul már soha többé tőle. A víznek fordul, s messze elhajtja. Hangot sem ad a néma szakítás, egy egész tenger zúgja mégis vissza.

Előttünk lélekben sok tiszaberceli kisgyermek áll. Mindazok, akik a csillagos vagy a keresztes templomban megkeresztelkedtek. Kiknek szülei nevet adtak, de többet akartak a gyenge „névadónál”. Akik szülei akaratából lettek reformátusok, görög katolikusok, vagy római katolikusok. Ők a koruknak megfelelő állapotban vannak (régén 1-2 naposan, azóta 6 hetesen kereszteltetnek történelmi egyházainknál).

De a szent keresztség (általában) templomban kiszolgáltató aktusa óta a nagy keresztyén seregnek táborába is beletartoznak. Nevük történeteket fognak rejteni. Olyan történeteket, amikben a szelíd szavú Isten jelen van és védelmez - míg lehet. Akár csodák árán is. Az biztos, hogy a mindenkit nagyon szerető Isten ott lesz történeteikben, és jobbra, a keskeny útra kívánja segíteni őket. A menny felé...

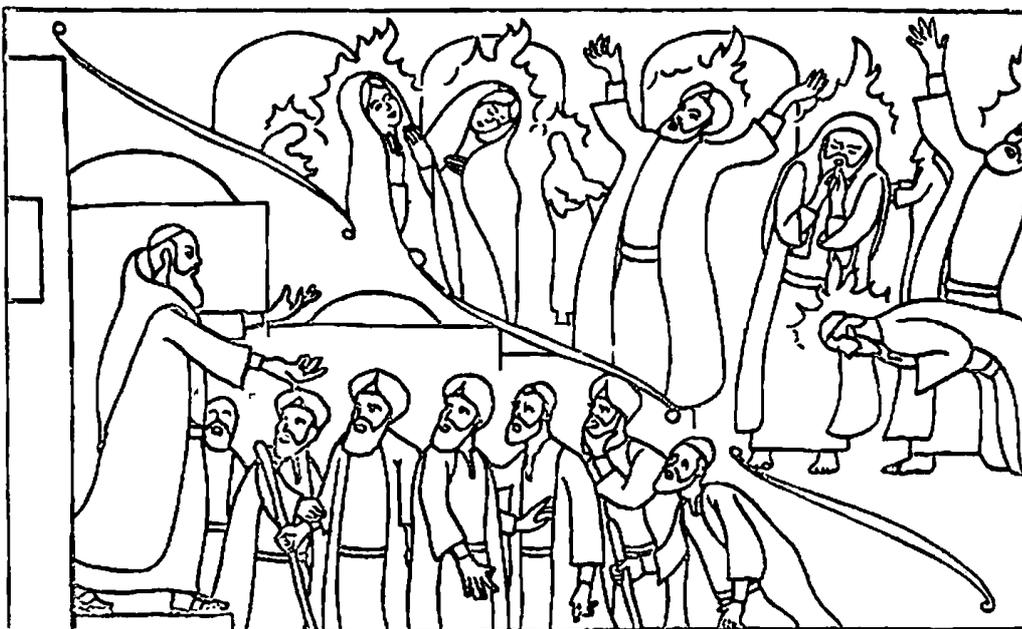
Vannak extra nevek. Ilyen szülői választásról hallottunk már többször is. Mert a szülők azt hitték -tévésen- majd a név hordozza viselőjét. Nem így van. Mi hordozzuk nevünket. Mi tesszük különlegessé és megismételhetlenné nevünket! Isten segedelmével!!! Volt már előttem Míra és testvére Alíz. Két szép leánygyermek. Míra = csodálatos, és Alíz az Alice folytán egy csodálatos világnak látogatója és megismertetője.

A két barna hajú csöppség előttem állt és csodálatos nyugalommal viselkedtek. Mint később megtudtam, a nagyszülők és szülők szögíri heggyre elmondták, mi is fog történni. Megjelenik egy fekete ruhás fiatalember (ez vagyok én, de lehetne Sári atya vagy Tálás Mihály atya is), fel kell állni, éneklünk, szólnak Jézus szavai, majd a tanult lelkipásztor tanítása, közösségi és szülői-keresztiszülői hitvallás, imádság és a legfontosabb, a SZENTSÉG, a sákramentum: a keresztelés.

Látszott, az előttem álló két kislány tisztában van azzal, mi fog történni. A liturgia kezdetén okosan rám mosolyogtak. Szinte repült lelkem. És mikor a kisebbik kicsit megunt, akkor a keresztiszülő bölcsen a maga ülbe ültette, és biztatta, mindjárt következik a keresztelés. És elmondta azt is, hogy a keresztelés után sem rohanunk ki, hanem megvárjuk, míg a körülöttünk ülők is kapnak valamit. Valami láthatatlant. Amiért ők, mármint idős nénik és bácsik jöttek. És amiért ők is végigülték a mi keresztelésünket.

Említettem, az egyik barna kislány nevének, másinak nevével való történésnek jelentése: „csodálatos”. Hiszem, egy csodálatos világnak lettek tagjai, és, ha szülei el nem rontják, és keresztiszülei komolyan veszik, amit fogadnak, akkor valóban megtörténik velük a hittan órákon, a gyermek istentiszteleteken a csoda: Isten segítőként ott lesz lelkükben, életükben. És maguktól, szívesen konfirmálnak, bémálnak. Adj a Isten, így legyen. Mit is kívánhatna az egyszerű falusi lelkipásztor? Talán azt, hogy az Istennek csodálatos országa, és országának valós ereje legyen láthatóvá minden megkeresztelten és életük történésein! Ebben segít Krisztusunk ki látható és láthatatlan Anyaszentegyházunk minden megkeresztelt tagját mennyei Lelkével összekötő!

Szilágyi Sándor lelkész

Községünk szülötte: Stefánna Kiss Erzsébet

„Azért vagyok pedagógus, hogy a természetnek nyers gyémántját szép vigyázattal csiszoljam kristályba.”
(Németh László)

Ezzel a pedagógiai hitvallásával szeretném indítani következő riportomat községünk szülöttével, iskolánk magyar – földrajz szakos tanárával, kedves kollégámmal, Stefánna Kiss Erzsébettel.

1957 – ben látta meg a napvilágot egy Gávához tartozó tanyavilágban Kiss Géza és Szabó Erzsébet gyermekeként. Édesapja a Bessenyei György Mezőgazdasági Termelőszövetkezetben traktorosként, majd gépkecsivezetőként, édesanyja a kertészetben dolgozott. Nehéz küzdelmes életük volt. Kettőn vannak testvérek, fiútestvére Nyíregyházán él és az EDU – KER taneszközöket forgalmazó cég ügyvezető igazgatója.

Később a család Tiszabercelre költözött apai nagypapjához, s itt kezdte el tanulmányait a helyi általános iskolában. Már kisgyermek korában felfigyeltek jó kiállítására, bátorságára, előszeretettel szerepelt az iskolai és községi rendezvényeken. Középsiskolába Demecserben járt két évet, ahol már a színjátszócsoportba is bekerült, majd harmadik osztálytól a Gávavencsellői Gimnáziumban. Itt is érettségizett le 1975 – ben. Ugyenebben az évben felvételt nyert a Bessenyei György Tanárképző Főiskola népművelő – földrajz szakára. 1978 – ban férjhez ment Stefán Jánoshoz. A főiskolás évek alatt férje révén munkát kapott a Fegyveres Erők Klubjának Könyvtárában, ahol rengeteget tanult és később ezt a tudást munkájában kamatoztatta. 1979-ben abszolvált a főiskolán, de akkor már kint dolgozhatott Tiszabercelen, mint művelődési otthonvezető. Ez a munkakör hatalmas területet foglalt magába: a község kulturális eseményeit szervezte, fővárosi színészeket, humoristákat hívtak meg szerepelni, koncerteket, illetve gálaesteket rendeztek. Ő vezette a „régí moziban”, irodalmi szakkör, köz-

ségi és iskolai rendezvényeket, névadókat. Ezek az események hétvégéit is megterhelték, ezért János fia születése után az általános iskolában helyezkedett el Munkácsi Mihály igazgatósága alatt, mint földrajz és gyakorlati foglalkozást oktató tanár. 1986-ban megszületett második gyermeke, Eszter. Idő közben elvégezte a magyar szakot, továbbképzéseken vett részt, dráma szakon tanúsítványt szerzett. Négy évig volt tagja a Kulturális Bizottságnak.

Ma sem maradhat el iskolai vagy községi rendezvény az ő szervezése, jelenléte nélkül.

Férje is tanárként dolgozik a Mórincz Zsigmond Gimnázium Szakközépiskola Szakiskola és Kollégiumban szakmát oktat, elméletet és gyakorlatot egyaránt. Mindkét gyermeke főiskolát végzett, János, történelem – földrajz szakon, ez idén informatikus – könyvtáros szakon is diplomát szerez, illetve Eszter, magyar – informatikus könyvtáros szakon.

Magyar tanárhoz méltóan szeret olvasni, kedvenc írója Mikszáth Kálmán és Mórincz Zsigmond, színházba járni, tanítani, de sajnos egyre kevesebb sikerélménnyel. Szabadidejét családjá és unokái körében tölti, igyekszik harmóniában lenni önmagával és minden emberrel. Munkához további sikert és kitartó munkát, erőt, kívánok a további generációk tanításához. Köszönöm a beszélgetést.

Védőnői Magazin *A dohányzás ártalmas hatása a magzatra*

Gyakran hangoztatott és sokaknak már elcsépelet témának tűnik, amikor a dohányzás káros hatásáról beszélünk.

Tudjuk, hogy káros mind felnőttre mind gyermekre, mégis nap, mint nap találkozunk dohányzó felnőttel, és ami a legmegdöbbentőbb tizenéves dohányzó gyermekekkel.

Számomra mégis a legtragikusabb, amikor dohányzó várandós anyát látok.

A magzat a csecsemő a legvégtelenebb, hiszen nem tud tiltakozni, védekezni anyja felelőtlen magatartásával szemben.

Munkám során tapasztaltam, hogy amikor az emberek utódot szeretnének, általában mindenki igyekszik megtenni minden tőle telhetőt, hogy minél egészségesebb és értelmesebb kisbabát hozzanak a világra. Sok mindentől tartanak, sokszor oktalanul aggódnak de néhányan mégis kevés figyelmet fordítanak arra, ami ma Magyarországon a magzatokat leginkább veszélyezteti, ez pedig a dohányzás.

Dr. Czeizel Endre orvos - genetikus kutatásai alapján a magzatokra napjainkban - minden lehetséges károkat figyelembe véve - a leg súlyosabb fenyegetést a várandósság alatti dohányzás jelenti. A várandósság alatti dohányzás - a nikotin érszűkítő hatása miatt - jelentősen csökken a méhlepényen átfolyó vérmennyiség, valamint a vér oxigén tartalma is alacsonyabb lesz, hiszen a szénmonoxid kiszorítja a vérből az oxigént. Emiatt a méhben fejlődő magzat fuldoklik, kínlódva próbál életben maradni – ami nem mindig sikerül.

Felmérések igazolják, hogy a dohányzó terhesek magzatjaiban kétszeresére növekszik a méhen belüli elhalás veszélye.

De a megszületett „dohányzó” magzatok esetében is szembetűnő a dohányzás káros hatása. A végtag hiányos rendellenesség, az ajakhasadék, a nyitott has rendellenesség kockázata megduplázódik a dohányzó kismamák gyermekeiben. Gyakoribb itt a koraszülés, a kissúlyú éretlen szülés. Sokkal több ezen csecsemők

között az allergiás megbetegedés, elsősorban az asztma. Vizsgálatokkal igazolták, hogy az a gyerek, aki a magzati életében dohányzásnak volt kitéve iskolába kerülve rosszabb teljesítményt nyújt olvasásban, matematikában és általában az értelmi képessége gyengébb. A méhen belül fejlődő magzat agya – az anya dohányzása miatt – nem kapja meg a kifejlődéshez szükséges oxigént, viszont olyan anyagokat kap, amelyek az agyra veszélyesek.

A szoptató dohányzó anyák gyermekeinek is rossz a helyzete, hisz az anya a szoptatás során még nikotinnal is „ellátja”, mert a káros anyag kiválasztódik az anyatejben. Gyakran tapasztalunk az ilyen csecsemőnél hányást, hasmenést, nyugtalanságot.

Mindezek tudatában reméljük, soha nem fog rágyújtani, de ha már dohányzik, bizonyára elhatározza, hogy abbahagyja a dohányzást, megszületendő vagy már meglévő gyermeke egészséges fejlődésének érdekében.

1848 március 15-e

emlékére

Nyugdíjasélet

Rovatvezető: Zsíros Antalné egyesületi elnök

Szorgalmas munkálkodást hozott a tavasz számunkra. Kertek gondozása, veteményezés, virágtövek átcsoportosítása, no meg gyönyörködés a tavaszi hagymás virágokban, vágódás ki a természetbe. Így került sor ápr. 9-én a sóstói sétánkra - ahová mindig szívesen járunk- és a Vadaspark látogatására. Már a téli hónapok végén hallot-

tuk, hogy „újjászületett” az állatkert, építkezési formák, új állati lakóhelyek alakultak, és ennek megfelelően bővültek az állatfajták.

- Lesz látnivaló bőven - summáztuk már a kisvonat állomásán. Míg zötyögött velünk a vonat, jó kis beszélgetések, trécselések jöttek elő, és észre se vettük, hogy már ott is vagyunk.

Az idő kegyes volt hozzánk, ráérősen, lassan sétálgatva nézelődtünk ólaknál, medencéknél és a kalitkáknál.

Első meglepetésünk a színes pávafarok volt, szinte tiszteletünk-re bontotta ki farkát óriásira.

A madarak éneke már távolról csalogatott bennünket.

Kedvünkben járt a jegesmedve, a nagy állatok valamennyi faja.

Sokan a majmok házánál ácsorogtak tovább, mások az Amerikai ház élővilágát; hüllőit és csodálatos növényeit díjazták, főként az orchideák virágpompáját.

Sok időt töltöttünk az aprócska tengerimalacok óljánál, a pingvi-

nek medencéjénél, de legtöbbet a fókák „birodalmában”.

Délután részesei voltunk a hangulatos fókashównak. A 3 foka sok-sok mindent tud már. Idomárjaik a mutatványokat apró halakkal há-

lálták meg, mi pedig tapsokkal. Labdázásuk, karikázásuk, táncaik, szökelléseik, a különleges úszástempóik mind-mind bámulatba ejtettek bennünket.

- Hát igen, intelligens állat a foka- állapítottuk meg.

Egy jó kávézás után indultunk haza. A tó körüli séta, a Sóstó tavaszi, ligeti hangulata újra „új arcát” mutatta.

Volt bőven téma a vonaton, sőt a családban is élménybeszámoló.

Tompa Józsefné

Vendégségben Nyíregyházán

Az elmúlt hetekben hangulatos énekszó hallatszott ki az általános iskola

napközis ter- méből.

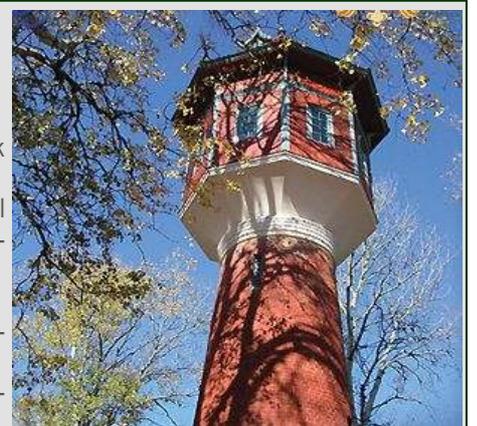
Az esti órákban egyesületünk énekes asszonyai készültek- Száraz Lászlóné Margó irányításának Nyíregyházára, a Gyertyafény Nyugdíjas Egyesület Tavaszköszöntő rendezvényére.

Énekkarunk tavaszi nótacsokorral készült a baráti fellépésre, mely szépen sikerült. Rajtunk kívül még 13 egyesület szórakozott április 19-én az Arany János Gimnáziumban, ahol változatos, műfajokban is gazdag repertoár állt össze.

Több órán át jól szórakoztunk, és örültünk, hogy ott lehettünk.

A „házigazda egyesület” kitett magáért. A jó ebéd után zene, tánc, szórakozás volt 17 óráig. Örültünk a tombolanyereménynek, barátkozásoknak és főleg a folytatásnak.

A nyáron vendégeink lesznek újra, hiszen az augusztusi Nyugdíjas Találkozóán visszaadják a találkozást.

Anyák napja

Köszöntjük az Édesanyákat és Nagymamákat. Isten áldását kérjük Mindnyájunkra. Éljenek egészségben, boldogságban!

Köszöntő versmottónk:

„Áldott jó szívét, dolgos két kezét

Áldd, meg óh, Atyánk
És mi megköszönjük,
Hogy Ő az Édesanyánk.”

Szeretettel várjuk egyesületünk részére a személyi jövedelemadó 1%-át.

Adószámunk a következő:
18801590-1-15

(Az elmúlt számban tévesen jelent meg)

Betekintés az Idősek Klubja életébe

Rovatvezető: Gliba Lászlóné

menikus női világnapot. Községünkben az Idősek Klubjában gyűltünk össze március 5-én és Szilágyi Sándor nagytiszteletű Úr vezetésével mi is bekapcsolódtunk e világméretű rendezvénybe. Az idei liturgiát guyanai asszonyok állították össze „Isten bölcsessége új értelmet ad életünknek” címmel. Tiszteletes Úr igehirdetésében kiemelt az idők bölcsességének és imáimnak fontos szerepét a családok életében. Diabetés keretében megcsodálhattuk az Atlanti-óceán túlsó partján található Guyanai természeti szépségeit: hatalmas folyóit, gyönyörű esőerdőt, rendkívül gazdag növény- és állatvilágát. A képek és a hozzájuk fűződő szöveg betekintést adott e Dél-amerikai ország kultúrájába, történelmének nehéz korszakaiba, valamint gazdasági gondjaiba. Így még jobban megértettük, hogy Guyanai testvéreinek miért helyezik imáik középpontjába Isten bölcs vezetése iránti fohászt. Mindannyian lélekben felüdültünk ezen az összejövetelen.

Minden hónap első szerdáján IMA- napot tartunk a Klubban, azonban a március 5-én tartott imanapnak különös szépsége volt. Immár második alkalommal kapcsolódtunk be egy világméretű rendezvénybe. E nap szépségéről Tompa Gizella a következőket mondta: „Minden évben világszerte megtartják az öko-

Minden évben világszerte megtartják az öko-

Várnai Zseni a következőket írta:
„Ha van mit adni, add jó szíveddel át!
Add munkád, csekély tapasztalatod,
bár nem váltod meg a világot,
de szebbé teheted egy pillanatát.”

A lelki felüdülés után programjainak tovább folytattuk, hogy valóban szebbé tegyük gondozottaink egy- egy napját, egy- egy pillanatát. Nőnapra ünnepséget szerveztünk – ahol a jelenlévőket Humicskó József alpolgármester úr köszöntötte. A köszöntő szavak után Korsoveczki Gyula és Sebők Arnold tanulók

verseit hallgathattuk, mellyel valamennyi nő-, édesanyját és nagymamát köszöntöttek.

Szerettük volna, ha gondozottaink minél többet részt vesznek e népi ünnepségen- ezért a Szalmaszál Támogató Szolgálat segítségét kértük gondozottaink szállításához. Jó érzés volt látni gondozottaink mosolyát és örömet.

Köszönet a Híd a Jövőbe Egyesületnek a szép virágokért. A Berczel Tv munkatársának Tóthszegi Zoltának a megörökített mosolyért. Köszönet valamennyi segítőnknek e szép napért!

HÚSVÉT

-A jókedv és vidámság tovább folytatódott a húsvéti készülődéssel – a tojások fújásával – festésével és a húsvéti figurák öntésével. - mellyel a gyerekeknek szeretnénk volna kedveskedni.

Vendégségbe hívtuk a 3. osztályos tanulókat, akik igen lelkesen, ügyesen láttak neki a festésnek és nemcsak saját maguknak, de gondozottainknak is besegítettek a figurák festésében.

Reméljük, hogy több ilyen alkalom lesz még, és lesz folytatása e nép együttműködésének!

És soha ne feledjük „A SZERETET KÖTELEZETTSÉG.”

A mi

Rovatvezető: Száraz Lászlóné ig. h.

NAPLÓNK

Az oldal mottója:

**„Vigyél a suliba tölcserét.
Hogy a tudást a fejedbe töltsék,
Mert ha mellé megy, az költség.”**

Híreink iskolánk életéből:

A RISZ német nyelvű versenyén I. helyezést ért el Purgel Ferenc 5. b 5.helyezést pedig Bodnár Ágnes 5. a osztályos tanuló. Nekik és Timku Rita felkészítő nevelőnek is gratulálunk.

Az iskolarádióban bemutatkozott a 3.a osztály

Szeretettel köszöntjük iskolánk minden kedves nevelőjét és iskolatársainkat. Szeretnénk nektek röviden bemutatkozni.

Mi a 3. a osztályba járunk. Egésznapos, iskolaotthonos oktatási keretek között végezzük tanulmányainkat. Ez azt jelenti, hogy nekünk a kötelező tanítás reggel 8 órától délután 16 óráig tart. Délelőtt és délután is vannak tanítási óráink. Hogy ne legyen nagyon fárasztó az egész nap a tantárgyi órák között, vannak szabadidős órák, melyeken játszunk, a szabadban vagyunk. Önálló órákon pedig gyakoroljuk a tanítási órákon tanultakat. Osztálylétszámunk 21 fő. 12 leány és 9 fiú.

Két osztályfőnökünk van.

Krajnikovicsné Tóth Tímea tanító néni a magyar nyelv és irodalom, rajz, technika tantárgyakat tanítja.

Kerekesné Kun Zsuzsanna tanító néni a matematikát, természetismeretet és az énekórákat tartja.

Nagyon szeretünk játszani, sportolni, kézművestechnikákkal foglalkozni. Osztályunkból 9-en furulyaórára, a fiúk pedig modell szakkörre járnak. Majdnem mindannyian rendszeresen látogatjuk a könyvtárat. Egy kissé hangosak, harsányak vagyunk, néha vitáink is vannak, melyeket igyekszünk helyrehozni.

Büszkék vagyunk azokra az iskolatársainkra, akik eredményesen szerepeltek a különböző versenyeken: Blaskó Anett, Rác Bernadett, Szivák Andrea, Németh Petra, Nagy István, Navraczki Patrik Csija Attila, Czene Krisztián.

Közös élményeink, szerepléseink erősítik az osztályközösségünket. Ilyenek voltak a kirándulások /Sóstóra, Sárospatakra/ farsangi mulatságok, színházlátogatások, rendezvényeken való részvétel.

Nagyon örülünk a jó időnek és már a nyári szünetet, várjuk.

Üdv Mindenkinnek: A 3. osztály

Reneszánsz – újjászületés

Bizonyára a médiából sokan hallottátok már, hogy 2008, a Reneszánsz Éve Magyarországon.

Ennek az aktualitása, hogy Mátyás király 1458-ban – 550 évvel ezelőtt – lépett trónra. Mátyásnak és itáliai feleségének, Beatrixnak köszönhető, hogy a reneszánsz stílus hozzánk is eljutott, együtt a humanizmus szellemiségével.

Az építészetben, a művészetekben sokoldalúság, az ember és a természet kerül középpontba. Építészeti emlékeink a reneszánsz korból Esztergomban és Sárospatakon maradt fenn.

Mátyás nevéhez fűződik:

a pozsonyi egyetem alapítása

a Bibliotheca Corvina- Európa 2. legnagyobb könyvtára 2500 kötettel

s ebben a korban indult el a nyomtatott könyvek kiadása

Hess András könyvnyomató műhelyéből került ki a Magyarok krónikája c. mű, fő forrása a XV. századi magyar történelem.

A Reneszánsz Éve alkalmából az iskolarádióon keresztül szemelvényeket hallhatunk tanulóink a korról szóló irodalmi művekből, korabeli zenéből. A részleteket a tanulók olvassák fel osztályonként- felmenő rendszerben.

Sikeres papírgyűjtési akcióban vettek részt tanulóink- mintegy 22 mázsa papír gyűlt össze. Jó volt látni a kisebbek és a szülők lelkesedését, ahogy papírkötegekkel érkeztek az iskolába. A hasznos akció bevételéből örökzöldeket és virágpalántákat vásároltunk, ezeket április 22-én, a Föld Napján ültettük el.

Szemétygyűjtést is végeztünk ezen a napon a falu, és az iskola területén. A papírgyűjtés kezdeményezője és koordinátora Krajnykoviczné Tóth Tímea nevelő, akinek ezúton is köszönjük a szervezőmunkát - valamint azoknak is, akik az átvételi és szállítási feladatokban részt vettek.

Megemlékeztünk József Attiláról, a Költészet Napjáról

A könyvtárban tartott műsorórán felelevenítettük a költő életútját, meghatározó verseit. Kedvcsinálónak idézzük egy versét:

József Attila: Szegény ember balladája

Szegény ember, hogy adod a bölcsőt?
Csöpp a gyerek, hogy adnám a bölcsőt?
Király vagyok, bírok nagy erővel,
ha nem adod, elveszem erővel.

Szegény ember, hejh, csak egyet szólna
a király már katonáért szólna.
De a bölcsőt a tóba hajítja,
csöpp gyereket utána hajítja

Szegény ember sír-ri a börtönben.
Szegény ember nevet a börtönben.
Nincs a gyerek már a rossz világon,
jobb sora lesz, hajh, vízi- világban.

Mi van legtöbb a világon?

Mátyás királynál voltak az urak, sok főúr volt a társaság

közt, elkezdtek beszélgetni: mi van legtöbb a világon?

Tantálgatták: ez van, az van! Beszölt az udvari bolond is,

aszonta: ú tudja, mi van legtöbb a világon!

- Hát mi bolond?- kérdőzik tüle-, ha mögmondod, tíz forintot kapsz, ha mög nem tudod mondani

botot kapsz! No, hát mi van legtöbb a világon?

- Mi vóna más – mondja bolond-, mint orvos.

- Az nem igaz! Hanem mönj be a szobádba, gondolkozzál, aztán mondd mög!

Bemönt a bolond a szobájába, alighogy beért, elvetötte magát, keservesen nyögött.

Viszik Mátyás királynak a hírt, hogy:

- Möghal már a bolond!

Mögijedd Mátyás király, és a főurak szalannak a szobájába, nézik, hát, csakugyan el van terülve. Nagyon sajnálják, mert sokat lehetett neki nevetni, mingyár komendáltak neki, ki mit tudott. Az egyik komendálta neki a vizes borogatást, a másik az érvágást, a harmadik a piócát, szóval, mindnyája komendált valamit. Mikó mindnyáját kívárta, hogy mit komendál, fölgrük, és a király elébe fordul, aszongya:

- Fölséges királyom! Kié a nyereség? Mert ha egy palotába ennyi doktor van, hát akkor mönnyi van az egész világon?!

Mezőgazdasági hírek

Rovatvezető: Eperjesy Ferenc növényvédő szakmérnök

Új károsítók a mezőgazdaságban

Hatvan éve is van talán, hogy a burgonyabogár megjelent hazánkban kisebb egyed-számban. Piros pontot kapott az az iskolás gyerek, aki talált ilyet. Ma tudjuk, hol tartunk ezzel a károsítóval. Nem oly régen jelent meg az alma és körtéfák tüzelhalásos betegsége, valamint a parlagfű és a kukoricabogár.

A példákat tudnánk sorolni még tovább. A jelenség folyamatos, mert újabbnál-újabb kártevők, kórokozók és gyomok jelennek meg szinte évente. A jelentősebbek közül említek meg néhányat, melyeket a közelmúltban fedeztek fel.

Rakamazon találták meg az országban elsőként a burgonya baktériumos hervadását (*Ralstonia solanacearum*) vagy négy éve. A következő évben már Timáron és másutt is észlelték. Ez a betegség Hollandiában ismert, onnan hurcolták be. A burgonya lombozata foltokban pusztul. A gumón fehér nyálka jelenik meg, melyre a földmorzsák rátapadnak. Talán ez a legjellegzetesebb tünete. A gumót átvágva, barna gyűrűket látunk. A vegyi védekezés nem megoldott. A fertőzött táblába jó ideig ne vessünk burgonyát.

Egy másik új károsító a keleti cseresznyelég (Ragoletis cingulata), mely morfológiailag tér el kissé az eddig is itt élő őshonos cseresznyelég rokonától. A

szárnyrajzolatuk más. Mindkettő elsősorban a cseresznye kukacosodását idézi elő, de az új jövevény a meggyt is. Ajánlatos ezért a meggytermesztőknek már ezévtől is figyelni ezt a kártevőt. Az imágó rajzását sárgalapos ragacsos csapdák kirakásával lehet megfigyelni. Ez esetben piretroid tartalmú rovarölőszerezellel aránylag könnyű ellene védekezni. A még éretlen kis fertőzött gyümölcs előbb színeződik el a többtől. A cseresznyelég károsítása együttjár a monília kialakulásával is egyébként a sebképződés miatt. Tovább bonyolódik a helyzet még azzal is, hogy a moniliának is megjelent egy újabb változata, háromra növelvén ezáltal a Magyarországon található monília gombák fajtáinak a számát.

Hogy a gyomflóra se legyen unalmas, megjelent az országban a parlagi rézgyom, a mandulapalka és a kaukázusi medvetalp. Ez utóbbinak a megjelenését valami oknál fogva a Tisza vidékéhez kötik és még az érintése is veszélyes lesz állítólag, olyan mérgező. A másik két gyom sem található még községünkben, ezekről talán majd később!

Könyvtári lapozgató

Rovatvezető: Futkos Béláné

Valószínű, Irwin Show: Oroszlánkölyök c. háborús regényét sokan ismerik. Az író Egy másik művét méltatja könyvtárunk új olvasója: **Dr. Tóth Mihályné – Etelka.**

Örömmel vettem kézbe, és olvastam el Irwin Show: Ha meghal a szeretet című regényét.

A könyv egy család: apa, anya, és fiúk életét mutatja be, az írótól megszokott remek jellemrajzokkal, és a sorsukat összekötő bonyolult és kilátástalan mélységeivel egyetemben. A félénk, bizonytalan anya fellázad a túlságosan is magabiztos férj ellen, miközben túlzásba vitt szeretetével a fiát egész Európáig „üldözi”, aki ott próbál magára találni és szeret tenni a megbocsátás adományára. Mindeközben az író súlyos, morális problémákat is fejteget, férj – feleség, szülő – gyerek viszonylatában.

A regényt a XX. Századi amerikai irodalom iránt érdeklődő olvasóknak ajánlom.

Horgászsarok

Tavaszi kezdeti horgászat

Az elmúlt hetek szép időjárása,

horgászatra csábítja a pecásokat...

Az év ezen időszakában érdekesebb olyan helyeket kipróbálni, illetve azokon az ismert helyeken horgászni, ahol az elmúlt években már több szép halat is fogtunk. Ha mégis ismeretlen tájak vizén horgászunk, akkor nincs más teendőnk, csak az ösztönünkre kell hallgatni és horgászni. Ebben az esetben azonban célszerű a helyismerettel rendelkező horgászbarátokat megkérdezni, hogy hová érdemes leülni.

A várható kapások száma az őszi időkhöz hasonlóak, tehát elég gyérek. A halak még le vannak lassulva, nem fognak intenzíven kapni, és a kapásjelzőt sem fogják sokszor kihúzni, tehát nem kell félnünk attól, hogy ugorhatunk a szerelésünk után... Én ilyenkor a fenekezős módszert részesítem előnyben, de nem vetem meg az úszós horgászatot sem.

A csalinkat próbáljuk meg a halak számára természetes eledelből összeállítani, pl.: giliszta, csonti, szünyoglárva stb. Az etetőanyagot sem szabad túlzásba vinni, hisz ilyenkor a halaknak

Rovatvezető: Ifj. Újhelyi Pál

az emésztése még nem olyan, mint nyáron, így kevesebb táplálékkal is kibírják.

Ezért inkább csak nagyon kevés etetőanyagot szórjunk be (csak a halak odacsalogtatásához szükséges mennyiséget).

A csukázás télen is folytatódhatott, de csak jégről vagy partról. Ha rendelkezésünkre áll élő kishal, akkor azzal bizonyára

nagyobbak a fogási esélyeink, mint halszelet vagy valami más csalival szemben. A ragadozókra való horgászat, mint pl. a pergetés is lehet olyan hatékony mit az élő kishalazás, ha azt a wobler vagy twistert jól kiválasztottuk, főleg ha ezek használata az ismert helyen már többször is beváltak bizonyultak.

A jó idővel együtt kezdődnek a kerti munkálatok is, de azért ha van egy kis szabadidőnk, akkor töltsünk el a vízparton egy „röpke pillanatot” még akkor is, ha kapás nélkül megyünk haza.

„Görbüljön”

Várjuk szerkesztőségünkbe azoknak a horgászoknak a cikkeit, akik szívesen megosztanák élményeiket a Berczeli Napló olvasóival, melyre a következő „Horgászsarok” rovatban már sor is kerülhetne.

Szerkesztőség

FELHÍVÁS

Tiszabercel Község Önkormányzata versenytárgyalás útján történő értékesítésre - közpark kialakítása céljából- meghirdeti a kizárólagos tulajdonában álló, per-, teher- és igénymentes

Tiszabercel belterületi 71 hrsz-ú, a valóságban Tiszabercel Fő u. 61. szám alatt fekvő ingatlanát.

A terület kiváló adottságokkal rendelkezik. A hatályos településrendezési terv szerint a terület nem beépíthető.

Az ingatlan minimum induló ára 1.300.000,- Ft

A versenytárgyaláson részt venni a terület minimum ára 10 %-nak megfelelő bánatpénz –versenytárgyalás megkezdését megelőző – az önkormányzat Otp Bank Rt.-nél vezetett 11744003-15404668-06530000 számú letéti számlájára teljesített átutalás megtörténtét követően lehet. A bánatpénz összege a vételárba beszámításra, akik nem jártak eredménnyel, azoknak a szerződéskötést követő 15 napon belül visszafizetésre kerül.

A résztvevők ajánlati kötöttsége a szerződéskötésig – legfeljebb az eredményhirdetéstől számított 60 napig - fennáll.

Ha a szerződéskötés a nyertes érdekkörében felmerülő ok miatt meghiúsul, vagy a vételárat, a szerződéskötést követő 8 napon belül nem fizeti meg, a bánatpénz nem jár vissza.

Az önkormányzat fenntartja magának a jogot arra, hogy a versenytárgyalást - az eredményhirdetésig bármikor - eredménytelenné nyilvánítsa, ebben az esetben a bánatpénz valamennyi ajánlattevőnek 8 napon belül visszafizetésre kerül.

A versenytárgyalás ideje: 2008. június 06. 10.00 óra

A versenytárgyalás helyszíne: Polgármesteri Hivatal, Tiszabercel, Fő u. 40.

A licitálás 3 fordulós, melyek során a minimum árat 50.000,- forintos léptékben lehet emelni. A területeket az önkormányzat a minimum árnál alacsonyabb áron nem értékesíti.

További felvilágosítás kérhető: Hajnal András polgármester úrtól, vagy Dr. Szilágyi Norbert jegyző úrtól a 42/204-655, vagy 42/204-606-os telefonszámokon.

Jogi rovat

Öröklési jog : Kitagadás

Rovatvezető: Dr. Szilágyi Norbert jegyző

Kitagadni érvényesen csak végintézkedésben lehet, ez történhet végrendeletben, öröklési szerződésben és halál esetére szóló ajándékozási szerződésben. Ha a végintézkedés bármely okból érvénytelen vagy hatálytalan, a kitagadás is érvénytelenné, illetve hatálytalaná válik. A kitagadás érvényességének másik feltétele, hogy annak okát a végintézkedésben meg kell jelölni. Nem szükséges a kitagadás szó használata, de a kitagadásra irányuló akaratnak egyértelműen ki kell tűnni a végintézkedésből, például: "Albin fiam semmit nem örököljön halálom után, mert mostohaapját súlyosan bántalmazta". A kitagadásra alapot adó cselekmény tényleges megtörténtét annak kell bizonyítania, aki a kitagadásra hivatkozva örökölni kíván.

Az ítélkezési gyakorlat egységes a tekintetben, hogy a kitagadásra okot adó magatartás bizonyítására egymagában az a körülmény nem alkalmas, hogy az örökhagyó végrendeletében ennek megtörténtét állítja. Pusztán a végrendeleti kijelentés bizonyítékul nem fogadható el, éppen ellenkezőleg, annak tartalmi valóságát egyéb bizonyítékok alapján kell megállapítani. Azt viszont, hogy cselekményét az örökhagyó utóbb megbocsátotta, a kitagadott személynek kell bizonyítania.

A kitagadás hatálya az, hogy a kitagadott kiesik az öröklésből. A kitagadás azonban csak a kitagadott személyére vonatkozik, a gyermek kitagadása esetén helyébe az unoka lép.

Kitagadási okok. A Ptk. 663. §-a részletesen meghatározza azokat a magatartásokat, amelyek alapul szolgálhatnak a kötelesrészt jogosult kitagadására.

- Kitagadható, aki az örökhagyó után öröklésre érdemtelen lenne.
- Kitagadható az öröklésből, aki az örökhagyó, egyeneságbeli rokonai vagy házastársa terhére súlyos bűncselekményt követett el. Az érdemteleniséget eredményező, az élet elleni legsúlyosabb bűncselekmények mellett kitagadásra alapot adnak az örökhagyóval, illetve a törvényben megjelölt hozzátartozóival (egyenesági rokonok, házastárs) szemben

elkövetett egyéb súlyos bűncselekmények is. A cselekmény súlyát nem büntetőjogi szempontból, hanem az örökhagyó és a kötelesrésztre jogosult közötti viszony alapján kell megítélni. Adott esetben súlyos bűncselekménynek tekintendő a tetteges bántalmazás, sőt a rágalmozás és a durva becsületsértés is. A Legfelsőbb Bíróság egyik határozatában rámutatott arra, hogy a gyermek szülője iránt tisztelettelű magatartást köteles tanúsítani; ha ezt nem teszi, vagy ellenkezőleg: szülőjét tettegesen bántalmazza, öröklésjogi szempontból súlyos bűncselekményt követ el, ezzel megvalósítja a kitagadási ok alapjául szolgáló magatartást.

c) Kitagadási ok az, ha a kötelesrésztre jogosultat bármilyen bűncselekmény elkövetése miatt a bíróság jogerősen öt évi vagy ezt meghaladó szabadságvesztésre ítélte.

d) Az örökhagyóval szembeni törvényes eltartási kötelezettség súlyos megsértése is alapul szolgál a kitagadásra.

A tartás körébe tartozó szolgáltatások körét a törvény nem részletezi. A bírói gyakorlat szerint idetartoznak az ételmezés, a lakás, annak fűtése, világítása, a ruházatkodás biztosítása, az örökhagyó gondozása, ápolása, gyógykezelése. Azt, hogy a tartási kötelezettség megsértése mikor minősül súlyosnak, mindig az eset összes körülményeinek vizsgálatával lehet megállapítani. Ha például az örökhagyó megfelelő vagyonnal, jövedelemmel rendelkezett, ápolásra nem szorult, a kötelesrésztre jogosultat nem terhelte tartási kötelezettség. Olyan esetben viszont, ha a kötelesrésztre jogosult az ápolásra, gondozásra, gyógykezelésre szoruló örökhagyót magára hagyta, ellátásáról a hatóságnak kellett gondoskodnia, nyilvánvalóan megállapítható a tartási kötelezettség súlyos megsértése.

e) További kitagadási okként szabályozza a Ptk. az erkölcsstelen életmód folytatását. A bírósági gyakorlat a közfelfogásnak megfelelően ítéli meg, hogy milyen életmód tekinthető erkölcsstelennek. Ide sorolható az alkoholisták, kábítószer-élvezők, garázda, bűnöző életmód folytatása. Egyszeri garázda magatartás, valamilyen vétségért történt egyszeri elítélés önmagában még nem valósít meg kitagadási okot.

A kitagadás jogkövetkezmenyei nem alkalmazhatók akkor, ha az örökhagyó a kitagadás alapjául szolgáló magatartást megbocsátotta. Ha a megbocsátás a végintézkedés előtt történt, a kitagadás érvénytelen, az örökös kötelesrésztre jogosult. Ha a megbocsátás a végintézkedés után történt, a kitagadás hatálytalan, az örökös az általános szabályok szerint jogosult az öröklésre.

A GÁVAVENCSELLŐI TÜDŐGONDOZÓ INTÉZETBEN A TÜDŐGYÓGYÁSZATI SZAKRENDELÉS ELŐJEGYZÉS ALAPJÁN HÁZIORVOSI BEUTALÓVAL VEHETŐ IGÉNYBE. A TÜDŐSZÜRÉS RENDELÉSI IDŐBEN ELŐJEGYZÉS NÉLKÜL MINDEN NAP IGÉNYBE VEHETŐ DÍJA: - MUNKAALKALMASSÁGI CÉLBŐL 2000 FT
- HÁZIORVOSI BEUTALÓVAL INGYENES

GYERMEKGYÓGYÁSZATI SZAKRENDELÉS /BEUTALÓ ÉS ELŐJEGYZÉS KÖTELES/
CSÜTÖRTÖK: 8-10 ÓRÁIG
RENDEL: DR.TOKÁR ZSUZSANNA FŐORVOSNŐ

BELGYÓGYÁSZATI SZAKRENDELÉS /BEUTALÓ ÉS ELŐJEGYZÉS KÖTELES/
CSÜTÖRTÖK:10-12 ÓRÁIG
RENDELNEK: I. BELGYÓGYÁSZATI OSZTÁLY SZAKORVOSAI

ULTRAHANGOS SZAKRENDELÉS /BEUTALÓ ÉS ELŐJEGYZÉS KÖTELES/
CSÜTÖRTÖK:8-12 ÓRÁIG
RENDEL: DR.BARNÁK GIZELLA FŐORVOSNŐ

VÉRVÉTEL: /LABORVIZSGÁLAT KÉRŐLAPPAL/
PÉNTEK:7-8 ÓRÁIG

ELŐJEGYZÉS A 206-065 -ÖS TELEFONSZÁMON, VAGY SZEMÉLYESEN A TÜDŐGONDOZÓBAN KÉRHETŐ

DR. KAPOSI KATALIN
GONDOZÓ VEZETŐ FŐORVOS

Egészségünkért

Rovatvezető:
Tarjányiné Dr.
Jedlicska Ilona

A VITAMINOK

Testünk felépítése olyan bonyolult, hogy működés közben folyamatosan képződnek hibák, melyek, megfelelő védelmi rendszer hiányában futótűzként terjednének és a szervezet létét fenyegetnék.

A szabad gyökök olyan agresszív, könnyen reakcióba lépő molekulák, amelyek egészséges emberben is állandóan keletkeznek. Kis mennyiségben szükségünk is van rájuk, mert részt vesznek a szervezet védekező rendszerében, például a baktériumok elleni harcban. Nagyobb mennyiségben azonban károsak, mert támadják a fehérjéket, zsírokat, szénhidrátokat és a szervezet örökítőanyagát is. A káros szabad gyökök ellen hatékony harcot folytat szervezetünk antioxidáns rendszere. Antioxidánsnak nevezzük azokat az anyagokat, melyek a szabadgyököket, amelyek a káros oxidációs folyamatokat elősegítik, semlegesíteni tudják, illetve az általuk beindított láncreakciókat (futótűzeket) megállítják. Amikor az antioxidáns és a káros oxidációs folyamatok egyensúlya megbomlik a szervezetben oxidatív stresszről beszélünk. A szabadgyökök és más agresszív molekulák a kórosan felszaporodott vérsírokkal együtt hozzájárulnak ahhoz, hogy ereink idejekorán rugalmatlanná, zsírossá, majd meszessé váljanak. Az érlemeszesedés megfelelő antioxidáns védelmi rendszer hiányában hamar megtámadja az ereket, melynek első jelei már tinédzserkorban kimutathatóak. A folyamat az életkor előrehaladásával egyebek között korai infarktushoz, agyvérzéshez, impotenciához, látásromláshoz, emésztési zavarokhoz vezet. Az antioxidánsok közé tartozik az A, C és E vitamin, a glutathion, az a-liponsav, a karotenoidok, nyomelemek, mint a réz, a cink és a szelén, a koenzim-Q és egyes ko-faktorok, mint a folsav, a húgysav, az albumin, a B1, B2, B6 és a B12 vitamin. A helytelen táplálkozási szokások következtében kialakuló nem megfelelő vitamin és nyomelem ellátottság elsősorban betegségekkel, pl. cukorbetegséggel társulva elősegítheti a korai érlemeszesedés kialakulását.

Az oxidatív károsodás elleni védelem legkézenfekvőbb módjának az tűnik, hogy antioxidánsokat, elsősorban természetes antioxidánsokat adagoljunk azokban a kórállapotokban, amelyekben oxidatív stressz károsítja a szerveket. Addig azonban, amíg átfogó orvosi vizsgálatok alapján nem születik egybehangzó szakmai vélemény a vitamin és nyomelem adagolás szükségességéről és módjáról oxidatív stresszben és az érlemeszesedés kialakulásának megállításában és lassításában, alkalmazzunk mindig olyan táplálékkiegészítőket, melyekben vitaminok és ásványi anyagok vannak, de mennyiségük nem haladja meg az ajánlott maximális napi dózist.

elsősegély

Betegség	Oka	Tünetei	Teendők
Agyvérzés	pl. magas vérnyomás	kékes arc, nyálfolyás, zavaros beszéd (lebénulás)	Sürgősen orvost hívni, félig ülő helyzetbe hozni. További mozgatás tilos!
Ájulás - Fehér	az agy múló vérszegénysége	sápadt, szürkés arc, hideg végtag	felpolcolt lábakkal fektetni
Ájulás - Piros	az agy túlzott vérbősége	piros arc, fej	félig ülő helyzetbe hozni
Hőguta	párás, fülledt melegben a verejték nehezebben párolog, nincs kellő hűtése a szervezetnek, s a testhőmérséklet 37 °C fölé emelkedik	fejfájás, szapora szív működés, nehéz légzés, forró, száraz bőr, bőrpír, ájulás	hűvös, sötét helyen fektetni, fejét felemelve, folyadékot itatni, borogatni
Napszúrás	túlzott napozás	fejfájás, szédülés, hidegrázás, hányinger, láz, bőrpír	hűvös helyre fektetni, folyadékot itatni, borogatni, lázcsillapítót adni
Nem maró mérgezések, ételmérgezések	mérgező növények, mérgező gombák, fertőzött élelmiszer, romlott, erjedt élelmiszer, növényvédőszer	hányás, szédülés, hasmenés, görcsös gyomorpanaszok, verejtékezés	hánytatás (kivéve: gyilkos galóca) víz itatása, hashajtó, sürgősen orvoshoz vinni
Sokk	ájuláshoz hasonló, de súlyosabb állapot	sápadtság, hűvös végtagok, nyirkos bőr, mozdulatlan, vagy dobálja magát	sürgősen orvost hívni, eszméletlenség esetén: oldalfekvés
Szívgörcs	szívgyengeség, kimerültség, vérzés	ólomszürke, sápadt arc, szapora pulzus, szívtájéki fájdalom	sürgősen orvost hívni, mozdulatlan fektetés

GYÁR ÁLLOTT: MOST KÓHALOM

100 éves (lenne) a tiszaberceli Téglagyár

Ha egy messziről jött idegen, a múlt században településünkre utazott, s mondjuk utazásához a kisvasutat választotta, akkor nem igen okozhatott számára problémát, hogy hol is kell leszállnia, hány megállóra van még Bessenyei szülőfaluja. Nem bizony, hiszen ha a zakatoló kisvonat ablakából idejében kitekintett, egy hatalmas kémény mellett elhaladva már készülődhetett is a leszállásra, örömmel nyugtázhatta: megérkezett.

Hatalmas gyárkémény, égető, szárítók, sínek kesze-kuszasága, csilléket húzó lovak, s olykor a tikkasztó hőségben is szorgalmasan dolgozó emberek látványa, lenyűgözhetette a kor utazóját. Sajnos nekünk már nem adatik meg ez a látvány.

Ha manapság eltévedek a Tisza utcára, mindig szomorúan jut eszembe Kölcsey Himnuszának sora: "Vár állott: most kóhalom...". Egy hely ahol, és ami az életet jelentette a falusi népnek 80 éven át. Igen, kedves olvasóm, sokaknak a tiszaberceli Téglagyár volt maga az élet, a munkahely, a közösség, és talán a legfontosabb maga a megélhetés...

Utazzunk most mi is kedves olvasóm, de ezúttal egy időbeli utazásra invitálom Önt, méghozzá kerek 100 esztendő visszafelé az időben. A tiszaberceli Téglagyár, később Góztéglagyár, idén 2008-ban ünnepelné megalapításának 100. évfordulóját. Ez a rövidke tanulmány a gyárnak, és az ott dolgozó embereknek állít emléket. Lássuk hát magát a történelmet.

A tiszaberceli Téglagyár történetéről kevés írott forrás áll rendelkezésünkre. Biztosra vehető viszont, hogy magát az üzemet 1908-ban alapította Horváth József mérnök. Már az 1890-es évektől felfigyeltek a környékben lakók a felszíni jó minőségi agyagnak a meglétére, s a helyben lakó cigánylakosság megélhetésének is ez volt az alapja, a jó minőségű vályog. Idősek visszaemlékezéseire alapozva leírható az is, hogy a gyár megalapítása előtt próbafúrásokat végeztek a helyszínen. A fúrások alkalmával közel 300 méter mélyen testmeleg forrászivzre bukkantak, a fiatal gyermekek legnagyobb öröme. Megjegyzendő, hogy ez az öregek szerint „gyógyvíz”, a mai napig nem lett kiaknázva.

Kezdetben kézi munkával állítottak elő téglát a Horváth testvérek, egy kemencével és egy kéménnyel. Majd az első világháborút követően a gyár terjeszkedett, a megnövekedett kereslet miatt 1919-ben a meglévő kemencéhez gépházat és kazánházat is építettek. Az üzem ezek után már Góztéglagyár Tiszabercel néven működött tovább.

1911-ben saját vasúti iparvágányt létesítettek, így a gyár aktívan bekapcsolódott a Nyírvidéki Kisvasút forgalmába.

A húszas években egy ideig a téglagyártáson kívül hódfarkú cserepeket is előállítottak a gyárban. A harmincas évek gazdasági válsága idején a téglagyártás egy ideig leállt. A gyár nyaranta 80-120 főt is foglalkoztatott.

1935-ben a gyár Székely István magánbérleménye lett, egy évvel később újra elkezdték a kézi téglagyártást. A nehéz fizikai munkához nagy szakértelem párosult. A gyár tulajdonosa téglaverő szakembereket telepített Tiszabercelre, akik családostul letelepedtek. Az ilyen családnevek, mint például: Kozma, Bencs, Tiba, Szép család, ma sem ismeretlenek az idősek számára.

A harmincas évek végén, a kor történetírója és monográfia szerzője, Dienes István így jellemzi a gyárat: „...1919-ben hajtőereje 120 Lóerős fekvőgép, 40 LE gőzgép. Gyárt kézi és géptéglát, válaszfaltéglát, soklyukú téglát, sima és hornyolt tetőcserepet, évi 3 millió darab. Tulajdo-

nos: Bistey Béla buji nyugalmazott főjegyző, bérlő: özvegy Székely Jakabné és fia, Nyiregyháza. Felelős vezető: Tiba Sándor. Átlagban 50 munkás, idényben 120-at is foglalkoztat.”

Maga a kézi téglaverés nehéz fizikai munka volt. A télen összeérett agyag vetését tavasszal kezdték meg. A nyersanyagot ló vontatta csilléssel szállították, majd lábbal és lóval taposták, keverték, majd az asztalon lévő formákba tömörítették. A forma lehúzója után a nyerstégla két napot száradt a placcon, közben forgatták. A megszáradt téglát trapéz alakú kupacokba rakták, majd égetni vitték.

A II. világháború után a háborús pusztítások miatt igen megnövekedett a kereslet az építőipari termékek, így a téglá iránt is. A magyar állam két és fél millió forinttal segítette a település romeltakarítási munkáit, amely összegből 2 millió forintot a gyár fejlesztésére, korszerűsítésére fordítottak. Az államosítás az üzemet sem kerülte el. 1950-ben a gyár a magyar állam tulajdonává vált.

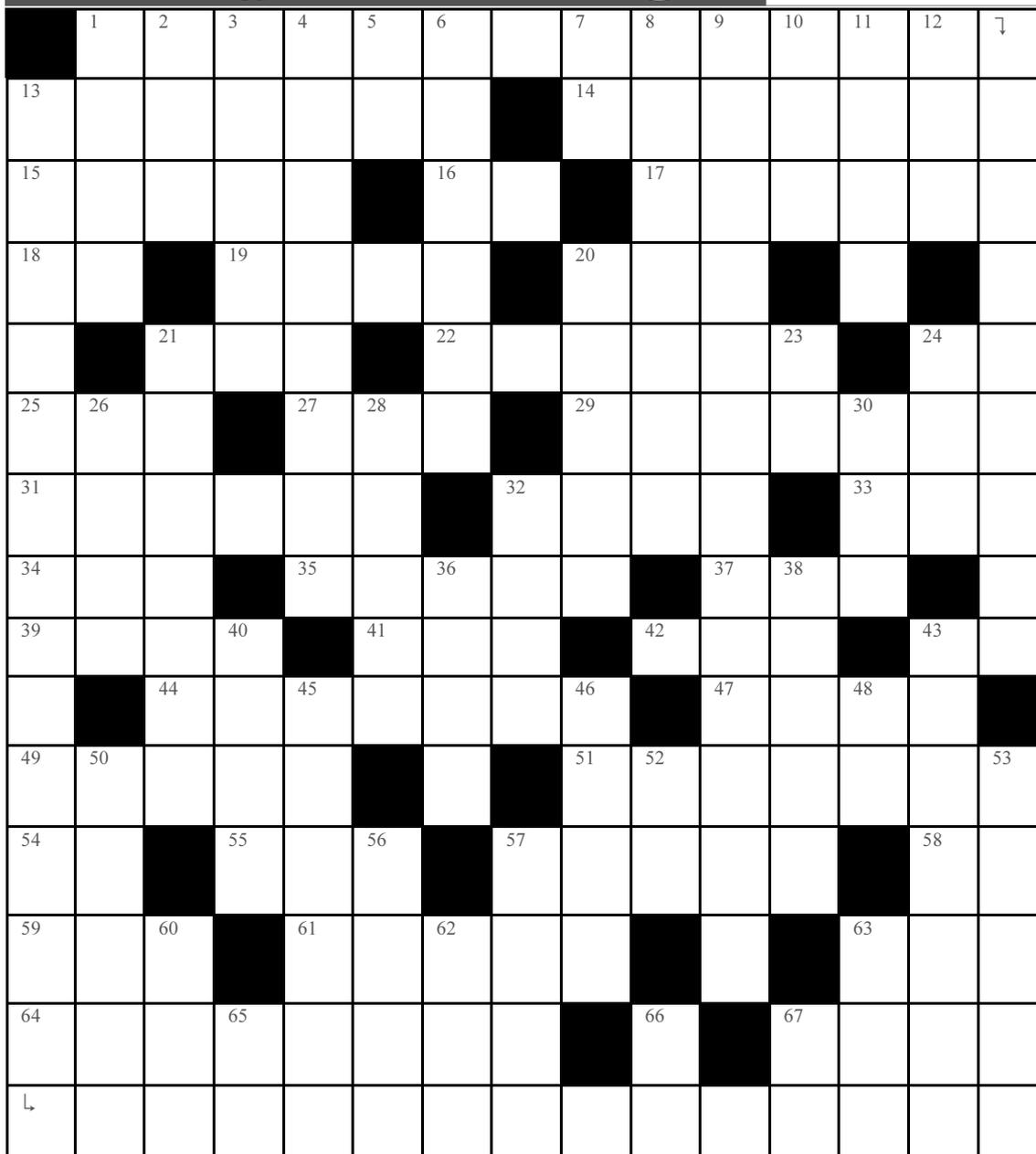
Az államosított gyárban a termelés zavartalanul folytatódott. Az első öt éves terv nyújtotta keretek lehetővé tették, a korszerűbb termelésre való átállást. A gőzenergiát felváltotta az elektromos áram. Az addig 14 kamrából álló kemencét megnagyobbították. De a legnagyobb újítás a Bager megérkezése volt. A Bager feladata az agyag kitermelése és felszínre hozatala során az összekeverés volt. 1950-ben áttértek a gépi téglagyártásra. A rendszert szinte teljesen gépesítették, ami azt jelentette, hogy a gyár éves termelése 10-12 millió kisméretű téglá, és 5-6 millió nagyméretű téglá volt. 1957-től elkezdődött a cseréptermeles. A termelés a 60-as évektől a 80-as évekig óriási léptékben haladt előre. Erről az időszakról szándékosan nem írok, hiszen hála Istennek élnek még közöttünk olyan emberek, akik szívesen megosztanák velünk élményeiket. Bővebben és részletesebben mint e sorok írója tenné.

Munkaerőben és munkakedvben nem volt hiány. Jártak ide Paszabról, Ibrányból, Bujáról, Gáváról. A hetvenes évektől saját autóbusszal rendelkezett a gyár. Az üzemet Szabolcs megye legnagyobb üzemei között tartották számon. Megszűnéséhez sokak szerint érdekek vezettek, talán nem a nyersanyaghiány volt az igazi ok.

Mindegy. Egy biztos: 1986-ban megkezdtek a felszámolást, ami a kilencvenes években fejeződött be. Generációk munkája egyik napról a másikra semmivé lett. Talán egy profil-váltással meg lehetett (kellett) volna menteni az üzemet. Véleményem szerint elhibázott lépések sorozat volt ez, de felelőssé tehetném akár a rendszerváltást is, aminek tiszabercelen a legnagyobb vesztese, úgy gondolom a Téglagyár, és az ott dolgozók voltak. Kár érte.

Rejtvény

Készítette: Németh Sándor

FÜGGŐLEGES:

1. OLYANNA 2. MELY SZEMÉLYT. 3. ESZTELENÜL SZÍTÁLO! 4. HÓBORTOSAK. 5. NEM VALÓDI. 6. BÚSÚLVA VESZI A LEVEGŐT! 7. ÜRES KÉJ! 8. BÚJÁBAN... 9. JÓZSEF ATTILA VERSE. 10. JAPÁN, OSZTRÁK, SVÉD AUTÓJEL. 11. TOKAJ KINCSE. 12. KÖZÉPEN TILOS! 13. A FŐSOR MÁSODIK, BEFEJEZŐ RÉSZÉ. 20. NEM IS EBBEN. 21. FŐVÁROSA: RABAT. 23. KÉTES! 24. ZENEI KETTŐS. 26. KESERGŐ. 28. ANYUKA PÁRJA. 30. ZSÉS! 32. LENGYEL IPARVÁROS. 36. „VÍVÓPÁLYA” 38. ...FOGVA /EZENTÚL/. 40. ROCK AND ... 43. LENYOMÓ. 45. BERCEL KELETI SZOMSZÉDJA. 46. HÁROM LATINUL. 48. AZ ILJUSIN REPÜLŐGÉPEK JELE. 50. FIA FELESÉGE. 52. ÁLLAMI VÁLLALAT. 53. ÉJSZAKA „LÁTHATÓ”. 56. IDA BECÉZÁSE LEHET. 57. SZEMMEL ÉRZÉKELHETŐ. 60. NÖVÉNYZET IS LEHET 62. HÉHEK „MONDJÁK”! 63. SZEL, DE FOLYÓ NEVE IS. 65. ÜRES KÉZ! 66. A DISZPÓZIUM VEGYJELE. 67. MÁJUS ELEJE!

VÍZSZINTES: 1. A FŐSOR ELSŐ RÉSZÉ. 13. LISZTET TISZTÍTÓ. 14. AJÁNLO. 15. AZT KÖVETŐEN. 16. TÉLEN KEVÉS HULLOTT. 17. ISTÁLO „BÚTORZATA”. 18. NÉMET IGEN. 19. LÚD. 20. FAÁRU KÖZEPE! 21. ŐSHONOS MADÁR. 22. NEM BALOS. 24. ELLENBEN. 25. RÖVIDÍTÉS CÉGTÁBLÁKON. 27. SAPIENTI... 29. MÉLYHANGÚ. 31. NAPI OLVASMÁNY. 32. LUXEBURGI, OSZTRÁK, NORVÉG, PORTUGÁL AUTÓJEL. 33. LEVEST IZESÍT. 34. IRODALMÁR. 35. IDEIGLENES FIZETŐESZKÖZ LEHET. 37. NÉMET FOLYÓ. 39. CSAK RÉSZBEN BOKROS! 41. FÜRDŐSZOBA KELLÉKE. 42. TOLLAL JEGYZŐ. 43. HANGJELZŐ. 44. CSÍRKÉT FORRÁZ. 47. ALKOHOL FÉLE. 49. MÁJUS 13-ÁN ÜNNEPEL. 51. PAKOLÁS. 54. A RA- ...PÁRJA. 55. KÁBITÓSZER. 57. POSTAI KÜLDEMÉNY. 58. TÖMEG ELEJE 59. A HÉT VEZÉR EGYIKE. 61. TÖRÉS. 63. LÁM, ÍME OROSZUL. 64. KALAUZ TESZI. 67. ...SZÁJÚ /BAMBA/.

Nagymama fakanala

Öreganyám levese:

Ezt a levest évente egyszer, esetleg kétszer főzték a nagymamák, nagy ünnep alkalmából, melyen az egész család részt vett.

Hozzávalók:

1 db 1 kg-os egész csirke, 1 fej vörshagyma, 1 db szép szál zöldség, 1 db szép szál sárgarépa, kb. 15 dkg liszt, 1 tojás, 10 dkg zsír,
2 dkg örölt paprika, 3 dl tejföl, egy csipet bors, szezonban: 1 db zöldpaprika,
1 db érett paradicsom, ízlés szerint só

A vörshagymát apró kockára vágjuk és a zsíron üvegesre hevítjük. Ezután hozzáadjuk a karkára szeletelt zöldséget, répát, paprikát, paradicsomot és a feldarabolt csirkét. Sózzuk. Az egészet kevés víz hozzáadásával puhára pároljuk, amíg a vizet el nem veszti. Ezután rászórnak kb. 2 főzőkanál-fej lisztet, a pirospaprikát, majd a tejfölt. Simára keverjük. Majd felöntjük kb. 1,5 liter vízzel és jól felforraljuk. Amikor fölforrt, 1 egész tojásból és a lisztből nokedli tésztát készítünk és a levesbe szaggatjuk. Ha a tészta feljön a tetejére, készen is vagyunk.

Bercséli NAPLÓ

Tiszabercel Község Önkormányzatának hivatalos lapja.

Főszerkesztő: Dr. Szilágyi Norbert jegyző
Szerkesztőség: 4474. Tiszabercel, Fő út 40.

Tel / Fax.: (42) 204-606.

E-mail: info@tizabercel.hu.

Kéziratot és elektronikus leveleket nem örzünk meg és nem küldünk vissza.

Megjelenik: havonta. Példányszám: 800.
Lapunkat megtalálja a
http://www.tiszabercel.hu internetes oldalon.